

פינת הלשון

אגב, באנגלית יצרו פועל digitize, כלומר להעביר מספרים (או אף מונחים מילוליים לצג ספרתי או לתוך זכרון המחשב, אם נרצה) באמצעות הקשת הקלידים באצבעותינו. אולי, גודל ורוחב הקלידים איכשהו מתאימים לגודל האצבע – יתכן שהם תוכננו לפי מידה עתיקה מימי הביניים, והיא ה־digit = אצבע, שהיתה שווה לרוחב האצבע $= \frac{3}{4}$ אינץ'. עד היום יש ומשתמשים במידה זו בהקשר אחר – מזיגת יי"ש. מקובל עדיין לבקש "אצבע אחת של ויסקי", ובל נטעה, הכוונה לרוחב האצבע ולא לאורכו.

כאן נסגר המעגל הדיגיטלי.

תכנון **ליניארי** הוא תכנון קווי, חד וחלק – גם אם לא נתעמק ביתרונותיו וסגולותיו בהקשר של הזנה, שיפוט גופני ומחקר כלשהו.

מן הנכון לזכור ולהזכיר, שהמונח קו הוא בין העתיקים שבין מונחי ההנדסה. עוד בימי רומי קראו לכך linea, מסיבה טובה ומעשית כאחת: linum = lineum = פשתן, אותם סיבים מהם נהגו לייצר חבלים מאז ומתמיד, עד אשר המציאו את הסיבים המלאכותיים הפלסטיים. ובכן, בזמן ההוא כמו גם היום, מהנדסים ובנאים השתמשו בחבל כדי לסמן קו בניה ישר, שהוא גם המרחק הקצר ביותר בין שתי נקודות על פני השטח. אגב, מומלץ למתוח את החבל כדבעי, על מנת להבטיח שהקו אמנם יהיה ישר לחלוטין, בפרט בעת רוח חזקה. כבר היו דברים מעולם.

מדרכי מלען

אנו חיים בעידן המחשבים והדבר חודר לחיי היומיום שלנו, לעיתים בלא שנשיגה בכך. הנה, לרבים יש שעון־יד כבימים ימימה, לאחרים "המתקדמים" יותר יש שעון־יד **דיגיטלי**, אפילו במטבח אפשר למצוא כזה, ושעון־רדיו־מעורר בודאי שיהיה מצויד בלוח דיגיטלי וזהו – להבדיל מן המעורר, הישן והרושע בעל לוח הספרות הרגיל, שבו היד הארוכה מראה את הדקות, היד הקצרה את השעות ובדרך כלל ישנה גם יד עצבנית כלשהו המראה את השניות. בעוד השעון, כמו גם מכונת החישוב הישנה והמיכנית, דיוקם ועצם כשירותם תלויים במנגנון מיכני משוכלל ומוחזק כדבעי, הלא רמת המיכניקה קובעת את הדיוק לאורך השנים שהכלי בפעולה. אך לא רק זאת – גם מהירות הפעולה, בפרט זו של מכונות החישוב המיכניות, מוכתבת ומוגבלת על ידי האפשרויות ההנדסיות של בנייתן. המצאת השעון הדיגיטלי מבוססת על ניצול ההשראה האלקטרונית על גביש המראה את הספרות על פניו. הענין בודאי הרבה יותר מסובך, אלא בקשר להסברינו הלשוניים זה לא משנה, מה גם שבעצמי איני מהנדס אלקטרוני וקצרה הבנתי בנושא הטכני. ובכן, יש לנו ענין עם אצבע, ברומית digitus. באנגלית נוהגים לכנות כל ספרה מ־0 ועד 9 בשם digit, בתנאי שהיא חלק ממספר שלם ומורכב מיותר מספרה אחת. מאד מתקבל על הדעת ואין זה צריך להפליא, שהשימוש בעשר האצבעות של האדם לצורך ספירה הותיר מונח כה מודרני כמו דיגיטלי, הרוצה לומר **ספּרתי** – יש להשתמש במונח העברי ולומר: צג ספרתי, וכדומה.